

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

Inkluzivní vzdělávání a kontinuální učení pro všechny děti

Začlenění ukrajinských uprchlických dětí v Evropě

ORGANIZÁTOŘI

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Dětský fond OSN UNICEF

DATUM A MÍSTO

14.-15.2.2024, [Lichtenštejnský palác](#)
Praha

ÚČASTNICKÉ ZEMĚ

země přijímající uprchlíky z Ukrajiny (zejména Polsko, Slovensko, Maďarsko, Německo, Rakousko), Ukrajina a několik dalších evropských zemí se zkušenostmi s integrací uprchlíků/migrantů

ÚČASTNÍCI

tvůrci politik, vysocí vládní úředníci, akademická obec, občanská společnost, agentury OSN, velvyslanectví

Kontext

Od února 2022 se v celé Evropě zaregistrovaly k dočasné ochraně více než 4 miliony osob z Ukrajiny, většinou žen a dětí.¹ Na základě rozhodnutí Rady a směrnice 2001/55/ES („směrnice o dočasné ochraně“) jim legislativní ustanovení okamžitě zajistila přístup ke vzdělání, zdravotním a sociálním službám i na trh práce. Evropská komise po konzultaci s Dětským fondem OSN (UNICEF), vysokými komisaři OSN pro uprchlíky (UNHCR), zástupci ministerstev školství a zúčastněnými organizacemi společně vypracovala doporučení pro inkluzi ve vzdělávání a integraci uprchlických dětí všech věkových kategorií v zemích EU pro školní rok 2022-23. Od té doby kolem 800 000 dětí získalo přístup ke vzdělání v rámci vzdělávacích systémů členských zemí EU.²

Navzdory různým podpůrným opatřením poskytovaným v hostitelských zemích během posledních dvou let stále přetrvává řada výzev a překážek. Patří mezi ně nedostatek učeben a učebních prostor; jazyková bariéra a nedostatek vhodných výukových a učebních materiálů; nedostatečně kvalifikovaní a kompetentní učitelé, asistenti pedagoga a pečovatelé; duševní zdraví a wellbeing dětí, rodin a učitelů/zaměstnanců; šikana a diskriminace; finanční potíže a nedostatek sociální podpory, zejména mezi dospívajícími a mladými lidmi. Zásadní otázkou je, jak můžeme společně řešit tyto výzvy, abychom zajistili, že všechny ukrajinské děti budou mít v těchto těžkých časech nepřetržitý přístup ke kvalitnímu vzdělávání a možnostem učení, ať už jsou kdekoli.

Odůvodnění

Česká republika v rámci předsednictví Visegrádské [skupiny 2023/2024](#) prioritizuje „Podporu Ukrajinců“ jako jeden ze svých 3 pilířů a navrhuje, aby „české předsednictví podpořilo integraci Ukrajinců do vzdělávacích systémů zemí V4 prostřednictvím sdílení osvědčených postupů a zkušeností“. V této souvislosti Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a UNICEF společně pořádají **Mezinárodní vzdělávací konferenci** s cílem usnadnit mezinárodní sdílení nově vznikajících osvědčených postupů. Organizátoři si přejí, aby toto fórum přispělo ke strategickým diskusím o širším cíli inkluzivního kvalitního vzdělávání pro všechny děti s ohledem na Evropský vzdělávací prostor a další regionální rámce a závazky. Zkušenosti ze současné reakce na uprchlickou situaci poskytnou cenné poznatky o vzdělávání a učení nejzranitelnějších dětí, jako jsou děti s postižením, romské děti a děti z nejchudších domácností.

¹ <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location>

² https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/migration-management-welcoming-refugees-ukraine_en

Očekávané výsledky a cíle

Očekává se, že závěry konference poskytnou informace tvůrcům politik, vyšším úředníkům, odborníkům a praktikům, a tím usnadní rozvoj a implementaci akčních plánů každé země pro inkluzivní systém kvalitního vzdělávání prostřednictvím klíčových investic a programů.

Výsledek 1: Hostitelské země jsou inspirovány k pokračujícímu začleňování ukrajinských uprchlických dětí do národních vzdělávacích systémů.

Cílem je:

- » poskytnout strategické a otevřené fórum pro shrnutí a sdílení politik a zkušeností mezi tvůrci politik, vysokými úředníky, akademickou obcí a odborníky z praxe o začleňování ukrajinských uprchlíků (např. legislativa, koordinace, financování, rozvoj pracovní síly atd.).
- » identifikovat a sdílet inovativní opatření, nástroje a postupy na podporu ukrajinských dětí, včetně malých dětí a dospívajících, k rychlému rozvoji jazykových dovedností v kontextu celoškolního přístupu, doučovacích programů a uznávání kompetencí, dovedností a kvalifikace.

Výsledek 2: Vzdělávací systémy EU posílí spolupráci s ukrajinským ministerstvem školství a vědy, aby usnadnily kontinuální učení ukrajinských dětí a budoucí obnovu země.

Cílem je:

- » identifikovat strategie pro zlepšení výměny informací o studujících, vzdělávacích systémech, osnovách a pracovní síle napříč zeměmi.
- » diskutovat o rámcích a nástrojích pro uznávání dovedností a kompetencí, stejně jako vzdělání/vysvědčení napříč zeměmi.

Segmenty/Témata

Den 1 (odpoledne): Ozahájení; úvod; zásady pro posílení inkluzivního přístupu pro všechny děti; začlenění ukrajinských dětí uprchlíků (wellbeing, jazyk, podpora vyučujících a dalších pracovníků ve školství)

Den 2 (dopoledne): kontinuální a flexibilní cesty vzdělávání v Evropě (rozvoj dovedností, neformální vzdělávání); spolupráce mezi evropskými zeměmi a Ukrajinou; shrnutí a závěr

Účastníci

- » ministerstva školství a národní/státní vzdělávací agentury ze zemí přijímajících ukrajinské uprchlíky a zemí se zkušenostmi s integrací migrantů/uprchlíků
- » ukrajinské Ministerstvo školství a vědy
- » Evropská komise a Rada Evropy
- » OSN a další mezinárodní organizace
- » akademická sféra
- » organizace občanské společnosti
- » velvyslanectví a diplomatická komunita (včetně US BPRM)

Program

Den 1 | (14. února 2024, středa odpoledne)

Čas	Téma	Obsah	Vystupující/moderátor
Téma 1: Zahájení, úvod, principy k posílení inkluzivního přístupu pro všechny děti			
12:30-13:30	Přivítání a registrace		
13:30-14:00	Zahájení	Zahájení a video s ukrajinskými dětmi	Moderátor: Akihiro Fushimi, vedoucí oddělení vzdělávání, Kancelář UNICEF pro podporu řešení uprchlické situace v ČR
		Přivítání a úvodní poznámky	Yulia Oleinik, vedoucí Kanceláře UNICEF pro podporu řešení uprchlické situace v ČR
		Úvodní slovo	Jiří Nantl, náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy, Česká republika
14:00-15:00	Úvod	Situace ukrajinských uprchlíků a jejich vzdělávání a učení – data a trendy	Adrienn Nyircsak, Evropská komise (Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu: DG EAC)
		Právo na kvalitní vzdělání a učení pro ukrajinské uprchlické děti	Maida Pasic, regionální poradkyně pro vzdělávání, Regionální kancelář UNICEF pro Evropu a Střední Asii (ECARO)
		Situace a perspektivy vzdělávání a učení ukrajinských dětí (video zpráva)	Yevhen Kudriavets, první náměstek, Ministerstvo školství a vědy, Ukrajina
		Výzvy a příležitosti v přijímajících zemích	Klára Šimáčková Laurenčíková, zmocněnkyně pro lidská práva, Česká republika
15:00-15:30	Hlasy mladých	Mládež sdílí své zkušenosti, úspěchy, výzvy a ambice	Moderátorka: Karolina Emanuelová, oddělení vzdělávání, Kancelář UNICEF pro podporu řešení uprchlické situace v ČR
15:30-16:00	Coffee/Tea Break		
Téma 2: Začleňování ukrajinských dětí uprchlíků v hostitelských zemích			
16:00 - 16:50	Osvojování jazyka pro učení	Jak byly děti a rodiny uprchlíků podporovány při učení jazyka v přijímajících zemích/komunitách? Jaké důsledky to má pro mnohojazyčnost ve školách a vzdělávacích systémech?	Moderátor: Andrea Naletto, specialista pro vzdělávání, UNICEF ECARO Česká republika: Halka Smolová Závorová, hlavní garantka podpory pedagogů pracujících s dětmi/žáky cizinci, Národní pedagogický institut (NPI) Polsko: Kamila Dembińska, ředitelka jazykového programu, Nadace SOK Švýcarsko: Judith Hollenweger Haskell, profesorka pro diverzitu a vzdělávání, Vysoká škola pedagogická v Curychu Diskutant 1: Oksana Demchenko, ukrajinská učitelka, asistentka pedagoga na ZŠ Praha 9
16:55 - 17:45	Wellbeing a bezpečné a vstřícné školy	Jak byly uprchlické děti začleněny ve vzdělávacích systémech v přijímajících zemích a komunitách? Jaké jsou nejlepší postupy a zkušenosti v podpoře jejich duševního zdraví a pohody?	Moderátorka: Tanja Rankovic, UNICEF Slovensko Polsko: Elżbieta Neroj, vedoucí oddělení inkluzivního vzdělávání, Ministerstvo školství Slovensko: Matej Sapák, projektový manažer, Ministerstvo školství, výzkumu, vývoje a mládeže Česká republika: Petr Winkler, ředitel, Národní ústav duševního zdraví Diskutant 2: Ábel Lukács Kiss, ředitel, Dorkas Ministries, Maďarsko
17:45 - 18:00	Závěr	Uzavření dne 1	Martina Běťáková, náměstkyně státního tajemníka, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
18:00 - 20:00	Recepce		

Program

Den 2 | (15. února 2024, čtvrtek dopoledne)

Čas	Téma	Obsah	Vystupující/moderátor
9:00-9:15	Úvod	Rekapitulace dne 1	Moderátor: Akihiro Fushimi, vedoucí oddělení vzdělávání, Kancelář UNICEF pro podporu řešení uprchlické situace v ČR
Téma 3: Kontinuální a flexibilní cesty vzdělávání v Evropě			
9:15-9:35	Evropský vzdělávací prostor	Podpora inkluzivního vzdělávání v Evropském vzdělávacím prostoru (EEA)	Ulrike Storost, Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu: DG EAC
9:35-9:50	Zkušenosti jednotlivých zemí	Přípravné kurzy a programy pro začlenění do národních vzdělávacích systémů	Rakousko: Markus Benesch, vedoucí pracovní skupiny pro všeobecné vzdělání, Ministerstvo školství, vědy a výzkumu
9:50-10:05		Podpora "vzdělávacích biografií" dětí migrantů a uprchlíků v německém školním systému	Německo: Mostapha Bouklouâ, vedoucí oddělení pro integraci ve vzdělávání, integrační centra, Ministerstvo školství spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko
10:05-10:20		Budování vzdělávacích ekosystémů: Uvažování napříč fyzickými, digitálními a sociálními vzdělávacími prostory.	Švýcarsko: Judith Hollenweger Haskell, profesorka pro diverzitu a vzdělávání, Vysoká škola pedagogická v Curychu
10:20-10:55	Q&A	Otázky z publika	Moderátorka: Karolina Emanuelová, oddělení vzdělávání, Kancelář UNICEF pro podporu řešení uprchlické situace v ČR
10:55-11:15	Coffee/Tea Break		
Téma 4: Cesta k inkluzi - další kroky			
11:15-12:30	Panelová diskuse	Co dalšího je třeba udělat pro zajištění kontinuálního kvalitního vzdělávání a rozvoje dovedností dětí a mladých lidí z Ukrajiny, kteří aktuálně pobývají ve vašich zemích? Co je ještě potřeba dokončit? Jaká je podle vás role ukrajinského ministerstva školství při poskytování vzdělání ukrajinským dětem v zahraničí? Jak může pomoci při vaší práci?	Moderátorka: Maida Pasic, regionální poradkyně pro vzdělávání, UNICEF ECARO Česko: Martina Běťáková, náměstkyně státního tajemníka, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČRPolsko: Marcin Miedziński, náměstek ředitele odboru vzdělávání, Město WrocławSlovensko: Alžbeta Štofková Dianovská, hlavní školní inspektorka, Státní školní inspekceMoldavsko: Daniela Tîrsînă, hlavní poradkyně, Odbor obecného vzdělávání a celoživotního učení, Ministerstvo školství a výzkumu
12:30-12:45	Shrnutí	Klíčové poznatky	Regina De Dominicis, ředitelka, Regionální kancelář UNICEF pro Evropu a Střední Asii (ECARO)
12:45-13:00	Závěr	Závěrečné slovo	Mikuláš Bek, ministr školství, mládeže a tělovýchovy, Česká republika
13:00-14:00	Oběd		